

OYSTER PERPETUAL
GMT-MASTER II

ROLEX

M
MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 11. maí 2016

19. tölublað | 10. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

»4

Þræðir liggja til skattaskjóls

Félög sem voru í eigu stjórnenda Ice-capital eru nú í eigu félaga í skattaskjóli. Þeir skulda þrotabúinu stórfé.

»5

Hófsamar væntingar

Forsvarsmenn Auraráðs hafa hófsamar væntingar um veltu með rafmyntina.

»8

Svipmyndin Hrannar Pétursson

Nýr aðstoðarmaður utanríkisráðherra var nýhættur við forsetaframboð þegar hann fékk kallið.

»8

Fleiri vilja aðild

Ný könnun breska viðskiptaráðsins sýnir að á meðal fólks í atvinnulífinu eru örlítið fleiri hlynntir aðild að ESB.

»10

Leggjum AGS niður

Lars Christensen segir að Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn sé óþarfur við núverandi aðstæður.

Bygging íbúða að aukast á ný

Hafin var smíði á 926 íbúðum í Reykjavík í fyrra. Auknar kröfur eru um minni íbúðir. Sérfræðingar spá áframhaldandi aukningu í byggingu íbúða næstu tvö árin. »6

Sjónmælingar í Optical Studio

Tímapantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind
sími 5288500

Optical Studio í Keflavík
sími 4213811

Optical Studio í Leifstöð
sími 4250500

Optical Studio

SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

SKJÓÐAN

Seint lærir Seðlabankinn

UNDANFARIN MISSERI hafa hrein gjaldeyriskaup Seðlabankans á markaði stigmagnast. Árið 2014 námu slík kaup 111 milljörðum króna en í fyrra námu þau 272 milljörðum króna. Á þessu ári stefnir í að hrein kaup bankans á gjaldeyri fari nærri 400 milljörðum. Hreinn gjaldeyrisfordi nam í lok mars tæplega 400 milljörðum og heildarfordinn var 735 milljarðar.

SEÐLABANKINN, sem kynnr vaxtaákvörðun í dag, hefur haldið vöxtum hér á landi himinháum í samanburði við öll viðmið-unarlönd. Verðbólga hefur nú í mörg misseri verið svipuð og í nágrannalöndum Íslands, þegar notast er við sambærilegar forsendur, en samt eru stýrivextir Seðlabanka Íslands svo háir að raunvextir eru mörg hundruð sinnum hærri en annars staðar. Þetta hefur eðlilega leitt til mikils innflæðis gjaldeyris til landsins í formi vaxtamunarviðskipta og styrkt krónuna frá því sem annars hefði verið.

STERK KRÓNA heldur verðbólgu í skefjum en hefur þann kostnað í för með sér að veikja útflutningsvinnugreinar og stuðla að auknum innflutningi og þar með viðskiptahalla, sem til lengdar stuðlar að óstöðugri krónu. Mikil gjaldeyriskaup Seðlabankans hafa einnig þau áhrif að auka mjög peningamagn í umferð og grafa þannig undan yfirlýstum þensluvörnum, sem bankinn segist stunda með hávaxtastefnu sinni.

Á SÍÐASTA ÁRI hækkaði Seðlabankinn stýrivexti sína um 1,25

prósentustig eða því sem næst fjórðung til að gera upptækar launahækkanir á almennum vinnumarkaði, sem færðu í mesta lagi 70 til 80 milljarða, að teknu tilliti til skatta, í vasa launþega og þannig út í hagkerfið með einum eða öðrum hætti. Þetta taldi bankinn nauðsynlegt til að viðhalda verðstöðugleika í landinu. Á sama tíma dældi bankinn sjálfur 272 milljörðum út í hagkerfið með kaupum á gjaldeyri, eða næstum fjórfaldri þeirri fjárhæð sem stafaði af kjarasamningum. Þeir peningar fóru að miklu leyti til fjárfestinga hér innanlands og ekki síst á fasteignamarkaði. Þetta hefur verið einn áhrifaþáttur þess að fasteignaverð hefur rokið upp hér á landi.

ÓLÍKT ÞVI SEM TÍÐKAST í öðrum löndum er húsnæðiskostnaður tekinn inn hér á landi sem hluti þeirrar vísitölu sem mælir verðbólgu. Án húsnæðisliðarins hefur nær engin verðbólga mælst hér undanfarin misseri. Þannig kyndir Seðlabankinn sjálfur verðbólguþáði með þensluskapandi gjaldeyriskaupum og refsar almenningi og atvinnufyrirtækjum með hæstu raunvöxtum á byggðu bóli, sem aftur stuðla að frekara gjaldeyrisinnstreymi.

ÞETTA ER SAMI vítahringurinn og Seðlabankinn leiddi hagkerfið í fyrir hrun. Þá neyddust fyrirtæki og heimili til að taka gengistryggð lán því enginn löglegur rekstur gat staðið undir vaxtaokrinu sem Seðlabankinn leiddi hér á landi. Við munum hvernig það fór. Án stefnubreytingar endar með því að Seðlabankinn setur allt á hliðina hér á landi, aftur.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími **512 5000** | Fax **512 5301**

Umsjón **Jón Hákon Halldórsson** jonhakon@365.is

Ábyrgðarmaður **Kristín Þorsteinsdóttir** | Forsíðumynd **Daníel Rúnarsson**
Netfang auglýsingaádeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

ALLA DAGA VIKUNNAR Í OPINNI DAGSKRÁ KL. 18.30

VIÐ FLYTJUM ÞÉR
FRÉTTIRNAR

Fréttir Stöðvar 2, í opinni dagskrá alla daga vikunnar, alla daga ársins, kl. 18.30.

365
FRÉTTASTOFA

Stofnendur Rentmate, Eyþór Logi Þorsteinsson, Jóhann Ívar Björnsson, Sigurður Davíð Stefánsson og Óli Pétur Friðbjósson. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

Stofna leigumiðlun fyrir erlenda stúdenta

Fjórir nemendur við HR hafa stofnað fyrirtæki sem aðstoðar erlenda stúdenta við að finna húsnæði hér á landi. Þörfin sé mikil enda hafi háskólarnir tekið þeim fagnandi. Yfir þúsund erlendir nemendur hefja háskólanám í haust.

Fjórir nemendur við Háskólann í Reykjavík hafa stofnað fyrirtækið Rentmate sem á að aðstoða erlenda námsmenn við að finna húsnæði hér á landi. „Planið er að taka inn hundruð stúdenta í haust sem við erum á góðri leið með að ná,“ segir Eyþór Logi Þorsteinsson, hinn tvítugi framkvæmdastjóri Rentmate.

Eyþór segir þá sjá mikil tækifæri fyrir gistiheimili, sem geti bætt nýtingu sína yfir vetrartímamann, þegar færri ferðamenn séu á landinu en losni svo í útleigu til ferðamanna yfir sumartímamann. Þá sé talsverð þörf fyrir aðila sem aðstoði erlenda námsmenn við að finna sér húsnæði. „Allar alþjóðaskrifstofur sem við höfum talað við hafa tekið okkur fagnandi, þetta er oft mikill hausverkur fyrir þær,“ segir hann. „Það

Það er erfitt fyrir nemendurna að para sig saman í íbúð því það er enginn vettvangur fyrir þá til þess.

Eyþór Logi Þorsteinsson, framkvæmdastjóri Rentmate

er erfitt fyrir nemendurna að para sig saman í íbúð því það er enginn vettvangur fyrir þá til þess,“ bætir hann við. Hann segir von á um 1.200 erlendum stúdentum til landsins í haust í háskólana þrjá í Reykjavík.

Þeir hafi sett sér það markmið að finna húsnæði fyrir hundruð nemendur næsta haust. „Við erum á góðri leið með það.“ Eigendur íbúða, t.d. á Airbnb, og gistiheimila

hafi tekið þeim vel. Erlendu nemendurnir og eigendur gistirýma munu geta skráð sig inn á heimasíðu Rentmate þar sem hægt verður að auglýsa herbergi eða rúm og leigja þau út.

Hann segir þá hafa hafið starfsemi um miðjan mars. „Hlutirnir eru búnir að gerast frekar hratt síðan þá.“ Þeir séu langt komnir með að hanna heimasíðu fyrir félagið þar sem erlendu nemendurnir og eigendur gistirýma munu geta leigt út herbergi eða rúm sem gistiheimili eða íbúðaeigendur muni geta auglýst á síðunni.

Eyþór segir Rentmate hafi fengið 475 þúsund króna frumkvöðlastyrk frá Háskólanum í Reykjavík, en að öðru leyti hafi þeir fjármagnað verkefnið sjálfir. ingvar@frettbladid.is

Á döfinni

Miðvikudagur 11. maí
SEÐLABANKI ÍSLANDS Vaxtaákvörðun og útgáfa Peningamála.
Fimmtudagur 12. maí
LANDSBANKINN Uppgjör fyrsta ársfjórðungs 2016.
HAGAR Fjórði ársfjórðungur.
Föstudagur 13. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS Fiskafli í apríl 2016.
Þriðjudagur 17. maí
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu.

VINNUMÁLASTOFNUN Atvinnuleysis-tölur Vinnumálastofnunar.
Miðvikudagur 18. maí
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS Vísitala leiguverðs á höfuðborgarsvæðinu.
REGIN Afkoma fyrsta ársfjórðungs.
Fimmtudagur 19. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS Samræmd vísitala neysluverðs í apríl 2016.
Föstudagur 20. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS Vísitala byggingarkostnaðar fyrir júní 2016.

Þriðjudagur 24. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS Mánaðarleg launavísitala í apríl 2016.
HAGSTOFA ÍSLANDS Greiðsluþjófnumarvísitala í júní 2016.
HAGSTOFA ÍSLANDS Vísitala kaupmáttar launa í apríl 2016.
HAGSTOFA ÍSLANDS Vísitala lífeyrisskuldbindinga í apríl 2016.
ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS Viðskipti með atvinnuhúsnæði.

Vikan sem leið

5,6
milljarða króna hagnaður

Álver Norðuráls á Grundartanga hagnaðist um 45,8 milljónir dollara, jafnvirði 5,6 milljarða íslenskra króna, á síðasta ári. Hagnaður fyrirtækisins var tæplega helmingi lægri en árið áður þegar hann nam 82,7 milljónum dollara, 10,2 milljörðum íslenskra króna. Eignir fyrirtækisins námu í árslok 2015 alls 683 milljónum dollara, 84 milljörðum íslenskra króna.

300
hagfræðingar

Engin efnahagsleg rök eru fyrir að leyfa áframhaldandi tilvist skattaskjóra samkvæmt bréfi sem 300 hagfræðingar hafa ritað til leiðtoga ríkja heims. Bréfið er skrifað að undirlagi góðgerðarsamtakanna Oxfam og meðal þeirra sem skrifa undir það eru metsöluhöfundurinn Thomas Piketty og Angus Deaton, handhafi síðustu Nóbelsverðlauna í hagfræði.

3.440
fleiri til landsins

Á síðastliðnu ári voru aðfluttir erlendir ríkisborgarar 3.440 umfram brottflutta hér á landi. Á fyrsta ársfjórðungi 2016 fluttu 1.110 fleiri erlendir ríkisborgarar til landsins en frá því samkvæmt tölum Hagstofunnar. Erlendir ríkisborgarar flytjast hingað í auknum mæli vegna starfa í byggingariðnaði og ferðaþjónustu að sögn Ásgeirs Jónssonar hagfræðings.

I'll Meet You at Midnight

Living Next Door to Alice

Stumblin' In

Chris Norman

upprunalegi söngvari
Smokie

If You Think You Know How to Love Me

Don't Play Your Rock 'n' Roll to Me

**Stórtónleikar í Eldborg,
laugardaginn 17. september**

Enski söngvarinn Chris Norman sló fyrst í gegn á 8. áratugnum sem aðalsöngvari hljómsveitarinnar Smokie og er röddin sem allir þekkja á bak við þeirra vinsælustu lög. Hann kemur nú fram á stórtónleikum í Hörpu ásamt stórri hljómsveit og flytur öll sín þekktustu lög.

'If You Think You Know How to Love Me', 'Living Next Door to Alice', 'I'll Meet You at Midnight', 'Lay Back in the Arms of Someone', 'Don't Play Your Rock 'n' Roll to Me' og 'Stumblin' In' eru meðal þeirra sem munu hljóma á tónleikunum á milli þess sem Norman segir sögurnar á bak við lögin. Ekki missa af þessum einstaka viðburði.

**Miðasala hefst fimmtudaginn
12. maí klukkan 10 á Harpa.is,
Tix.is og í miðasölu Hörpu.**

DÆGURFLUGAN

HARPA

Lay Back in the Arms of Someone

Eignir í skattaskjóli en taldist eignalaus

Eignarhald íslenskra félaga sem stýrt er af fyrrverandi eigendum Icecapital er í skattaskjólinu Seychelles-eyjum. Framkvæmdastjóri og hluthafi Icecapital skulda þrotabúi fyrirtækisins 350 milljónir. Skiptastjórinn fékk þær upplýsingar að þeir væru eignalausir hér á landi.

Þrjú félög hér á landi sem áður voru í eigu fjölskyldunnar sem átti Icecapital eru skráð í eigu félaga sem finna má í gagnagrunni unnum úr Panama-skjölunum og birtur var á mánudaginn. Félögin Orangel S.A., Xperia Trading S.A. og Tangon Consulting S.A. eru samkvæmt gagnagrunninum öll stofnuð 3. febrúar árið 2011, og skráð á Seychelles-eyjum. Eignastýringarfyrirtækið Arena Wealth Management í Lúxemborg, sem stofnað var árið 2008 af fyrrverandi starfsmönnum Kaupþings í Lúxemborg er skráður milliliður fyrir öll félögin.

Páll Þór Magnússon, fyrrverandi framkvæmdastjóri Icecapital, og mágur hans, Jón Kristjánsson, sem var hluthafi í Icecapital, skulda þrotabúi Icecapital tæplega 350 milljónir króna með dráttarvöxtum vegna dóma sem féllu í október 2014. Þar var gerningum sem áttu sér stað í kjölfar bankahrunsins rift. Ekki hefur tekist að innheimta skuldina. Icecapital var lýst gjaldþrota árið 2012 og nema lýstar kröfur 51 milljarði króna. Ómar Örn Bjarnþórsson, skiptastjóri Icecapital, sagði við Fréttablaðið í apríl að Jón og Páll teldust eignalausir hér á landi og því þyrfti að sækja fjármuni út fyrir landsteinana væru þeir einhverjir. Páll flutti lögheimili sitt til Bandaríkjanna og Jón til Möltu eftir hrúði.

Xperia Trading S.A. á félagið

Bloom ehf. Þá á félagið Tangon Consulting S.A., eiganda félagna Pluma ehf. og Fjárfestingafélagsins Pluma. Ekki kemur fram um eigendur Xperia og Tangon Consulting umfram það að Arena Wealth Management og handhafi hlutabréfa félagna séu eigendur þess. Kristín B. Björgvinsdóttir, eiginkona Jóns, er stjórnarformaður Bloom og framkvæmdastjóri þess. Jón sat með henni í stjórninni og var framkvæmdastjóri fram í nóvember á síðasta ári. Xperia var fyrst skráður hluthafi í Bloom árið 2013 þegar það var skráð fyrir 5 prósentu hlut á móti 95 prósentu hlut Kristínar. Í ársreikningi ársins 2014 er félagið hins vegar að fullu í eigu Xperia.

Eignir Bloom námu 141 milljón króna samkvæmt ársreikningi ársins 2014. Þar af nam eignarhlutur í öðrum félögum 45,6 milljónum króna, birgðir 40 milljónum og krafa á tengd félög 55,7 milljónum króna. Þá skuldaði félagið eiganda sínum 131 milljón króna í árslok 2014 en eigið fé nam 10 milljónum króna.

Páll Þór Magnússon var stjórnarformaður og framkvæmdastjóri félagna Pluma ehf. og fjárfestingafélagsins Pluma, sem eru í eigu Tangon Consulting þar til í september á síðasta ári þegar Gabriela, eiginkona hans, tók við stjórnarformennsku og framkvæmdastjórn í félögunum.

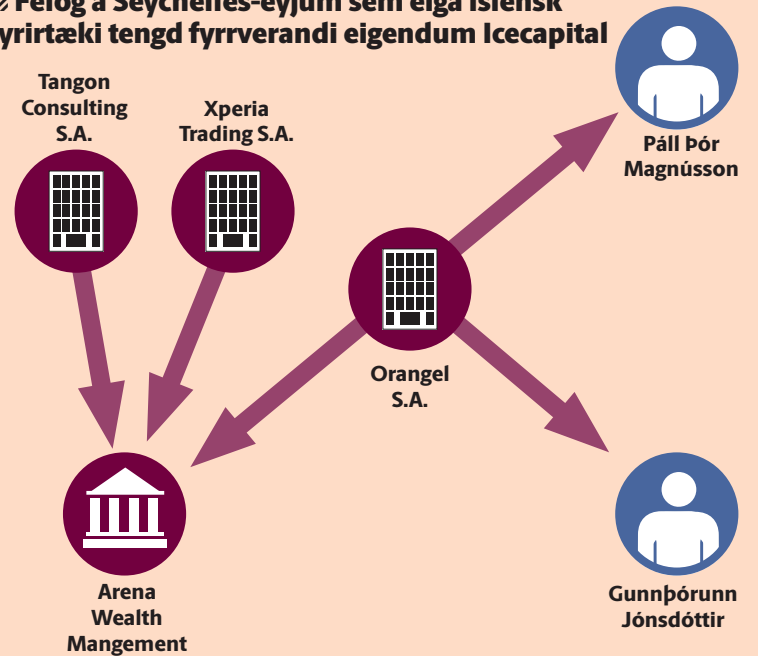
Pluma var í eigu Páls sjálfs fram til ársins 2013, þegar Tangon Consulting varð eigandi félagsins. Á árinu 2014 seldi félagið 20 prósentu hlut í þyrlufyrirtækinu Norðurlugi og 7,14 prósentu hlut í ORF líftækni á 150 milljónir króna, samkvæmt ársreikningi félagsins. Stundin greindi frá því í desember að eitt riftunarmálanna gegn Icecapital hafi verið vegna sölunnar á Norðurlugi til félagsins NF Holding. Ekki var greitt fyrir félagið heldur kaupin fjármöggnuð með láni frá Icecapital sem ekki var endurgreitt. NF Holding seldi Norðurlug áfram til Pluma en Norðurlug er í dag að mestu í eigu erlendra félaga sem tengd eru fyrrverandi eigendum Icecapital.

Í árslok 2014 námu eignir Pluma ehf. 68,7 milljónum króna samkvæmt ársreikningi, sem var nær alfarið handbært fé. Þá námu viðskiptaskuldir 98 milljónum, en ekki kemur fram hverjum félagið skuldar fé.

Fjárfestingafélagið Pluma komst í eigu Tangon Consulting, á árinu 2013, en Gabriela Kristjánsdóttir átti 95 prósent í félaginu á árunum 2011 til 2013. Fyrir þann tíma var félagið í eigu Páls, eiginmanns Gabrielu. Fjárfestingafélagið Pluma hagnaðist um 40 milljónir króna árið 2014 og greiddi upp 140 milljóna króna skuld við tengda aðila samkvæmt ársreikningi ársins 2014.

Þá eru Páll og Gunnþórunn Jónsdóttir, tengdamóðir hans,

☞ **Félög á Seychelles-eyjum sem eiga íslensk fyrirtæki tengd fyrrverandi eigendum Icecapital**

hluthafar í félaginu Orangel S.A. á Seychelles-eyjum sem á félagið Olinto ehf. Olinto var stofnað árið 2014 og samkvæmt ársreikningi þess árs nema eignir þess 63,1 milljón króna en á móti nema viðskiptaskuldir þess 63,6 milljónum króna. Tap varð af rekstri félagsins upp á 1,1 milljón króna.

Þá greindi Fréttablaðið frá því í apríl að Páll hafi selt Gabrielu, eiginkonu sinni, helmingshlut í 370 fermetra einbýlishúsi í þeirra eigu fimm dögum eftir að riftunardómarnir féllu árið 2014 þar sem Páli var gert að greiða þrotabúi Icecapital 120 milljónir. ingvar@frettabladid.is

ALLS KONAR BRÁÐNAUÐSYNLEGT FYRIR MATVÆLABRANSANN!

Opnun kauphallarinnar fyrsta skrefið

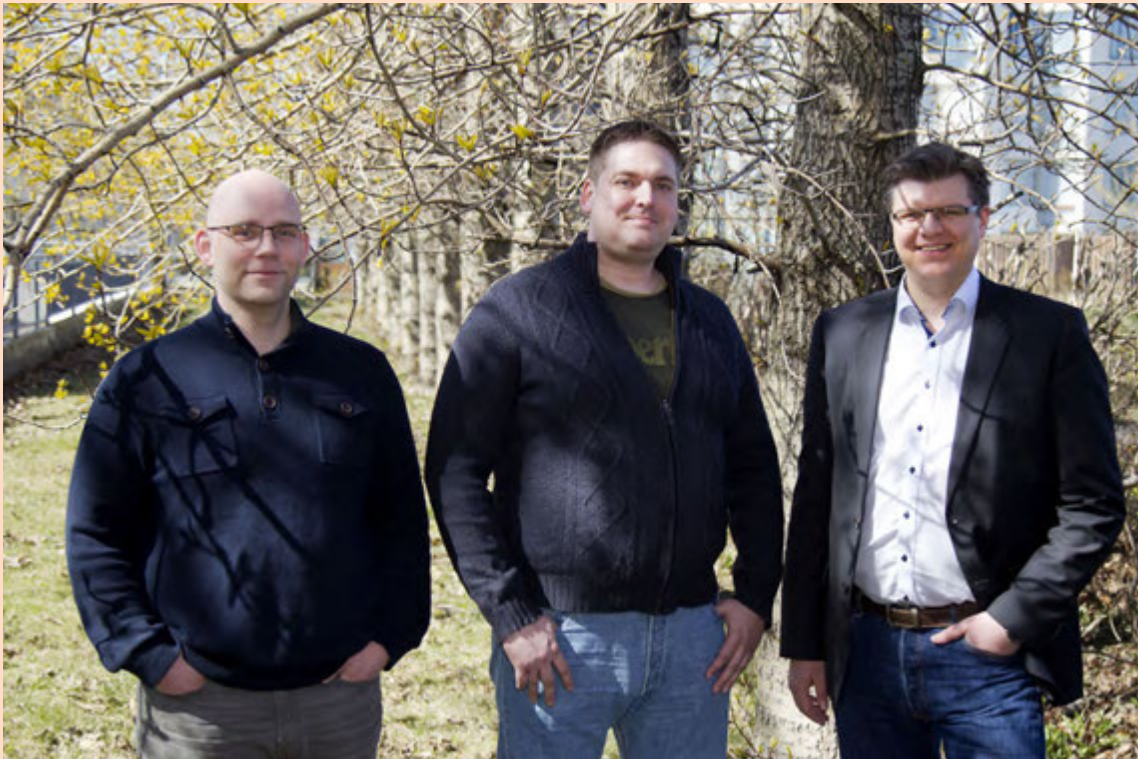
Kauphöll með Auroracoin tók til starfa fyrir viku. Aðstandendur hennar vonast til að kaupmenn nýti sér kosti hennar í viðskiptum. Þeir segjast þó búast við að notkun hennar fari hægt af stað. Vilja vekja fólk til umhugsunar um það hvernig peningakerfi virka.

„Það sem við erum að leggja upp með er að þetta verði stighækkandi, hægt og rólega. Við viljum engar sprengjur. Ef það kemur sprengja upp þá kemur hátt fall niður. Það er það sem við viljum forðast. Við viljum fá hægán stíganda upp,“ segir Hermann Ingi Finnbjörnsson. Hermann hefur ásamt hópi manna, sem kalla félagsskap sinn Auraráð, þróað ISX kauphöllina, sem er kauphöll með rafmyntina Auroracoin. Kauphöllin var opnuð síðastliðinn miðvikudag.

„Ef kaupmenn fara að taka við þessu fyrir pylsur og kaffibolla og verðið hækkar af því að það er raunveruleg eftirspurn, þá yrðum við ánægðir. Við myndum vilja að fólk gæti notað þetta til þess að kaupa sér kaffibolla og eitthvað smávægilegt í byrjun,“ segir Hlynur Björnsson sem einnig stendur að kauphöllinni.

Hermann segir að opnun kauphallarinnar hafi bara verið skref númer eitt af nokkrum. Næsta skref sé að gefa út töl og tæki fyrir kaupmenn til þess að taka á móti aur. „Annaðhvort til þess að taka á móti honum og halda honum eða taka á móti honum og skipta honum beint yfir í krónur,“ segir Hermann.

Hlynur bætir við að þetta töl yrði fest við Kauphöllina og ítrekar að það verði auðvelt að skipta úr aur yfir í krónur. „Ef kaupmaðurinn vill krónur strax þá getur hann innan

Þeir Pétur Árnason, Hermann Ingi Finnbjörnsson og Hlynur Þór Björnsson mynda stjórn Auraráðs. FRÉTTABLAÐIÐ/PJETUR

dags verði búinn að taka við aur og selja í kauphöllinni og fá greiddar út krónur. Sem er í raun umtalsvert betra en þú færð með debetkortum eða kreditkortum. Þetta getur því raunverulega nýst sem

greiðslumiðlunartöl,“ segir Hlynur. Fólk þurfi ekki að nota seðla heldur einungis síma.

Hermann segir að þegar farið verði hægt og rólega að kynna þau tæki og töl sem eru til staðar á mark-

aðnum þá muni fólk sjá að kerfið er nýtanlegt. „Hvort fólk tekur þetta upp, það er svo aftur annað mál. En við ætlum að standa fyrir fræðslu og kynningum á þessu kerfi,“ segir Hermann Ingi og ítrekar að þetta

Svona lýsir Auraráð Auroracoin

Auroracoin er gjaldmiðill sem er óháður bankakerfinu og hefur sjálfstætt verðgildi. Ólíkt hefðbundnum gjaldmiðlum geta bankar ekki búið til Auroracoin að vild. Auroracoin hefur fast peningamagn sem styður við verðgildi gjaldmiðilsins og vinnur gegn verðbólgu. Með Auroracoin má senda greiðslur hvert sem er á öruggan hátt.

Allar færslur eru nafnlausar og er friðhelgi notenda gætt með númeruðum reikningum. Millifærslurnar eiga sér stað í færsluskrá sem deilt er meðal notenda án miðlægrar reiknistofu eða banka.

Auroracoin er óháð bönkum og öðrum miðstýrdum aðilum, sem kemur í veg fyrir óhefta peningaprentun, rýrnun gjaldmiðilsins og verðbólgu.

sé kerfi en ekki peningar. Og væntingarnar séu ekki sist þær að hjálpa fólk að átta sig á því hvernig núverandi peningakerfi virkar. „Það er alveg ruglað.“
jonhakon@frettabladid.is

PIZZAKASSAR

PAPPÍRSPOKAR

BTÖRÖSKJUR & SNAKKPOKAR

PAPPÁHÓLKAR & LITLAR ÖSKJUR

LÍMBÖND Í ÖLLUM STÆRÐUM & GERÐUM

VIÐ HJÁ ODDA FRAMLEIÐUM UMBÚÐIR OG PRENTVERK SEM HENTA FYRIRTÆKTUM ÚT UM ALLAR TRISSUR. VIÐSKIPTAVIMIR OKKAR ERU TIL DÆMIS VERSLANIR, VEITINGAÐS, MATVÆLAÐNADUR, STAVARÚTVEGUR OG ALIS KONAR ÞJÓNUSTUFYRIRTÆKI.
→ODDI.IS/515-5000

© RÁN FLYGENING

VIÐ ERUM ODDI. VIÐ FRAMLEIÐUM FÍNERÍ.

Árni Jóhannsson, forstöðumaður bygginga- og mannvirkjasviðs hjá Samtökum iðnadarins, segir markaðinn fyrir byggingu íbúða ekki geta gert neitt annað en að taka við sér. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Framkvæmdir fari á fullt næstu árin

Samþykkt áform um byggingu í Reykjavík árið 2015 voru meiri en í áratug. Fullgerðar íbúðir voru 388 árið 2015 í Reykjavík, eða ferfalt fleiri en 2010, og hafin var smíði á 926 íbúðum. Framkvæmdastjóri eins af stærstu byggingarfyrirtækjum landsins segir aukna kröfu um minni íbúðir og íbúðir sem eru miðsvæðis. Aukin eftirspurn er eftir erlendum verkamönnum en þó ekki jafn mikil og fyrir hrun.

Sæunn
Gísladóttir
saeunn@frettabladid.is

Það er mikil þensla í byggingariðnaðinum, hún byrjaði í verulegum mæli á síðasta ári og miðað við áætlanir mun hún aukast næstu tvö til þrjú árin. Bæði í byggingariðnaði og mannvirkjagerð," segir Halldór Grönvold, aðstoðarframkvæmdastjóri ASI.

Byggingariðnaðurinn hefur verið að taka við sér á ný undanfarin misseri, og hefur bygging íbúðarhúsnæðis færst í aukana eftir gríðarlega lægð í kjölfar efnahagshrunsins 2008. Samþykkt byggingarmagn (samþykkt áform um byggingu) árið 2015 í Reykjavík var 73 prósentum meira en árið áður og var nærri sambærilegt því sem það var yfir árin 2000 til 2008. Byggingarmagn í hótélum og veitingahúsum í Reykjavík hefur tugfaldast úr 320 fermetrum og 846 rúmmetrum árið 2012 í 13.600 fermetrum og 44 þúsund rúmmetra árið 2015.

Eftirspurn eftir erlendu vinnuafli í byggingariðnaðinum fer vaxandi, en er þó ekki búð að ná fyrri hæðum sem náðust fyrir hrun. Framkvæmdastjóri eins stærsta byggingarfyrirtækis landsins segir byggingaráherslu á íbúðamarkaði hafa breyst, meiri áhersla sé á minni íbúðir og úthverfin hafi gefið dálítið eftir. Hann sér fram á áframhaldandi vöxt í byggingariðnaðinum og aukna eftirspurn næstu tvö árin.

Ekki meira samþykkt í áratug

Árið 2015 nam samþykkt byggingarmagn í Reykjavík 235 þúsund fermetrum og 912 þúsund rúmmetrum. Samþykkt byggingarmagn hefur ekki verið meira síðan árið 2004 og var þrettán sinnum meira en árið 2010.

Samþykkt byggingarmagn vegna íbúðarhúsnæðis hefur verið að færest verulega í aukana og nam 151 þúsund fermetrum árið 2015, 74 prósentum meira en árið 2014.

Byggingarmagnið var rúmlega þrefalt meira árið 2015 en árið 2012.

Árni Jóhannsson, forstöðumaður bygginga- og mannvirkjasviðs hjá Samtökum iðnadarins, segir samþykkt byggingarmagn ekki endilega gefa rétta mynd af því sem er raunverulega í gangi.

„Það hefur ekki verið nein sérstök gróska og uppbygging ef talað er um íbúðamarkaðinn. Það er búð að vera mikil gróska í hótélbyggingum, en það er annar markaður. Það er inni núna þörf fyrir íbúðarhúsnæði og íbúðamarkaðurinn getur ekki gert neitt annað en að taka við sér,“ segir Árni.

926 íbúðir í byggingu

Fullgerðar íbúðir í Reykjavík voru engu að síður ferfalt fleiri árið 2015 en 2010, eða 388 talsins. Fjöldi fullgerðra íbúða í Reykjavík er þó langt frá hæstu hæðum fyrir hrun, en árið 2003 voru 872 íbúðir fullkláraðar. Vísbendingar eru þó um vöxt á næstu árum, þar sem hafin var smíði á 926 íbúðum árið 2015. Ekki hefur verið hafin smíði á jafn mörgum íbúðum á einu ári í áratug. Þorvaldur Gissurarson, framkvæmdastjóri og eigandi Þ.G. Verks, eins af stærstu byggingarfyrirtækjum landsins, segist finna fyrir aukinni eftirspurn eftir íbúðarbyggingum. „Við höfum verið í íbúðarbyggingum og útboðsverkefnum, en við höfum verið að leggja höfuðáherslu á íbúðir síðastliðin ár af því að við teljum að það sé eftirspurn og vöntun á þeim,“ segir Þorvaldur.

„Ég tel að eftirspurnin sé til staðar eins og fyrir hrun, en úrræði varðandi húsnæðislan og lánamöguleikar fyrir hina hefðbundna fjölskyldu eru ekki eins og þyrfti að vera,“ segir Þorvaldur.

Eftirspurn eftir minni íbúðum

Hann segir áherslurnar hafa breyst á íbúðamarkaði. „Það er lögð miklu meiri áhersla á minni íbúðir í dag en fyrir hrun. Byggingaráðilar hafa reynt að leggja höfuðáherslu á þetta atríði og svo er mikið byggt í miðbænum og á miðbæjarsvæðinu þar sem verið er hærra. Úthverfin hafa

Það er lögð miklu meiri áhersla á minni íbúðir í dag en fyrir hrun. Svo er mikið byggt í miðbænum og á miðbæjarsvæðinu þar sem verið er hærra.

Þorvaldur Gissurarson, framkvæmdastjóri Þ.G. Verks

kannski gefið dálítið eftir þessum íbúðum,“ segir Þorvaldur.

Þorvaldur segir að byggingarmarkaðurinn hafi verið mjög laskaður eftir hrun og hafi tekið mjög hægt við sér. „Það var ekki fyrr en árin 2012 og 2013 sem eitthvað fór að rofa til í byggingariðnaði og þá voru að koma inn ný verkefni. Þá voru mörg fyrirtæki í byggingariðnaðinum búin að gefast upp og hætta eða minnka starfsemina verulega,“ segir Þorvaldur.

Ný reglugerð mikilvægt skref

Gildandi byggingarreglugerð frá árinu 2012 hefur verið gagnrýnd fyrir að hafa hækkað byggingarkostnað. Samtök iðnadarins máta það svo að hún hefði aukið kostnað við smærri íbúðir um tíu til tuttugu prósent.

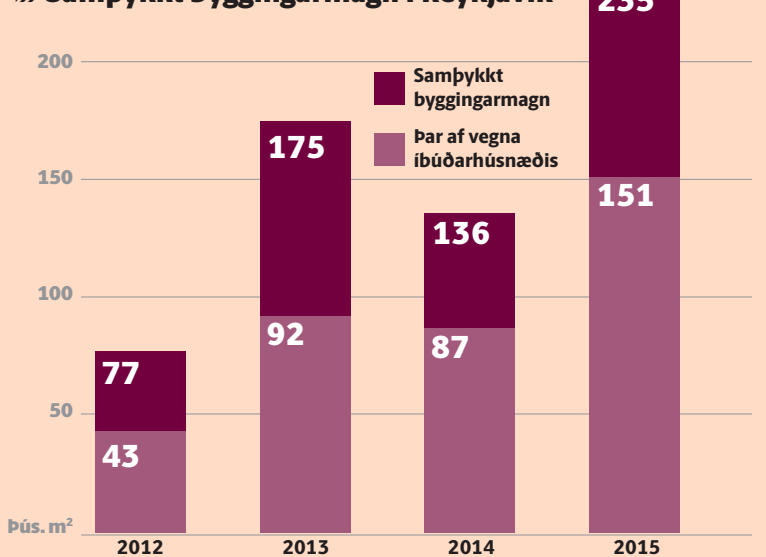
Í síðustu viku var undirrituð reglugerð um breytingu á byggingarreglugerð sem hefur það markmið að lækka byggingarkostnað. Helstu hagsmunaaðilar í byggingariðnaðinum hafa fagnað breytingunum, má þar nefna Viðskiptaráð Íslands, og Samtök iðnadarins. Formaður Öryrkjabandalagsins sagðist jafnframt ekki ósátt við niðurstöðuna.

Í reglugerðinni eru tilslakanir í rýmiskröfum þó einungis látnar ná til íbúða sem eru allt að 55 fermetrum að stærð, en SI hefðu vilja láta þær ná til allt að níutíu fermetra íbúða.

Þarf að lækka lóðarverð

„Þetta er skref fram á við og mikilvægt skref. Þessi síðasta breyting

Samþykkt byggingarmagn í Reykjavík

lækkar byggingarkostnaðinn eitthvað örlítið og það hefur vissulega allt áhrif. Stærsti þröskuldurinn er samt lóðaframboð og verð á lóðum. Það er það sem hamlar því að menn séu komin meira af stað og stórtækari í framleiðslu á íbúðarhúsnæði,“ segir Árni Jóhannsson.

Hann telur að athugasemd SI um að tilslakanir í rýmiskröfum nái til stærri íbúða verði ekki tekin fyrir á næstu mánuðum. „Þessari reglugerð er ekki breytt það oft,“ segir Árni.

Þorvaldur tekur undir það að það hefði þurft að ganga skrefinu lengra. „Það var mjög slæm breyting sem fylgdi byggingarreglugerðinni frá 2012. Svo komu þrjár nýjar útgáfur í millitíðinni, það var verið að plástra þetta upp á nýtt og draga úr þessum breytingum smátt og smátt. Það hefði kannski verið viturlégra að gera það strax. Nú er búð að gera fjórðu breytinguna og þetta er allt til bóta. Það er alveg klárt að þessar breytingar muni lækka byggingarkostnað aftur. Ég myndi segja að byggingarverð hefði ekki hækkað um tíu prósent en kannski allt að því, eftir að reglugerðin tók gildi 1. janúar 2013, það er mismunandi eftir íbúðargerð,“ segir Þorvaldur.

Þorvaldur sér fram á að eftirspurn

í byggingariðnaðinum muni halda áfram að aukast næstu tvö árin, svo framarlega sem ekkert gerist í efnahagslífi landsins til að breyta því. „Ég sé það fyrir mér, að minnsta kosti næstu tvö árin. Allur þessi ferðamannastraumur ýtir undir framkvæmdir sem eru því fylgjandi, hótélbyggingar og töluvert mikið af íbúðarbyggingum á miðbæjarsvæðinu fara undir ferðamenn og síðan eru auðvitað ýmiss konar stórframkvæmdir á teikniborðinu líka,“ segir Þorvaldur.

Auknar framkvæmdir væntanlegar

Þrátt fyrir mikla aukningu í byggingu íbúðarhúsnæðis á síðustu misserum telur Þorvaldur að uppbyggingu íbúðarhúsnæðis sé ekki lokið. „Það er hvergi nærri búð að byggja upp í þá eftirspurn sem safnaðist saman á árunum eftir hrun. Sömuleiðis hafa fyrirtæki í landinu braggast og atvinnuhúsnæði fer því að vanta,“ segir Þorvaldur.

Árni tekur undir með Þorvaldi að búast megi við aukinni eftirspurn eftir byggingu íbúðarhúsnæðis á næstu árum. „Framleiðsla íbúðarhúsnæðis hefur ekki tekið við sér. Það er mikil uppsöfnuð þörf fyrir nýtt húsnæði,“ segir Árni.

Eftirspurn eftir erlendu vinnuafli ekki eins mikil og fyrir hrún

Samhliða aukningu í samþykktu byggingarmagni hefur atvinnulausum í mannvirkjagerð farið fækkandi. Á tímabilinu 2005 til 2016 voru flestir í mannvirkjagerð atvinnulausir árið 2009, eða 2.761. Frá þeim tíma hefur atvinnulausum farið fækkandi, sér í lagi frá 2011 til 2013 þegar þeim fækkaði um tvo þriðju. Á fyrstu þremur mánuðum ársins hafa að meðaltali 290 manns í mannvirkjagerð verið án vinnu.

„Það er alveg ljóst að það eru ekki Íslendingar til að sinna þessari við-

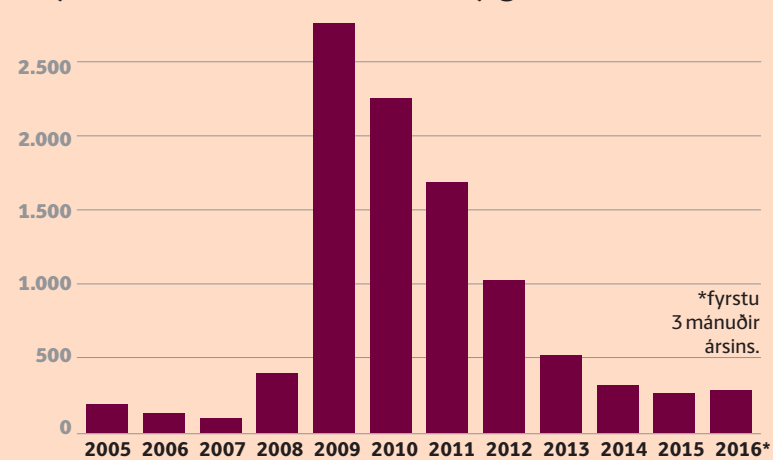

Halldór Grönvold

bót og hafa ekki verið nema að litlu leyti. Að vísu er spurning hvort og að hvaða leyti við fáum Íslendinga til baka sem fóru erlendis eftir hrúnið. En meira að segja ef þeir skila sér í auknum mæli þá verður mikill fjöldi útlandinga sem mun koma hingað til að aðstoða okkur í þessari uppbyggingu,” segir Halldór Grönvold.

Sérfræðingar eru nú sammála um að eftirspurn eftir erlendu vinnuafli í byggingargeiranum fari vaxandi á ný, hins vegar sé eftirspurnin ekki farin að nálgast það sem hún nam fyrir hrún. Harpa Ólafsdóttir, sviðsstjóri kjaramála hjá Eflingu, segist ekki vera að sjá sömu tölur og voru árið 2008. „Í byggingargeiranum vorum við með 3.300 félagsmenn fyrir hrún, en þeir eru einungis ríflega þúsund í dag. Félagsmenn voru fæstir árið 2012 þegar þeir voru 600 í byggingargeiranum. Við finnum fjölgun

Fjöldi atvinnulausra í mannvirkjagerð

HEIMILD: VINNUMÁLASTOFNUN

á bæði innlendu og erlendu starfsfólki. Hlutfall erlendra félagsmanna í byggingargeiranum var sextíu prósent árið 2008 en datt niður í fjórtíu prósent eftir hrún, nú er þetta komið upp í tæplega fimmtíu prósent,” segir Harpa.

Þorvaldur Gissurarson, framkvæmdastjóri Þ.G. Verks, segist einnig finna mikið fyrir aukinni eftirspurn eftir erlendu vinnuafli. „Innlenda vinnuaflið í byggingariðnaðinum er fyrir nokkru uppuríð, þá er ekkert annað úrræði en að fá erlent vinnuafli. Í dag er hlutfall erlendra starfsmanna alls ekki hátt og ekki orðið eins og fyrir hrún, en það er að aukast og mun aukast,” segir Þorvaldur.

Halldór segir erfitt að fullyrða hvort réttindi erlendra verkamanna sem komi hingað til að vinna séu virt. „Ég fullyrði að þessir bygginga-

mennt sem verið er að brjóta á með einhvers konar meðvitund eða yfirlögðu ráði nemi einhverjum hundruðum, umfram það vil ég ekki segja mikið. Við verðum minnst vör við þetta hjá íslenskum fyrirtækjum en þá er líka auðveldara að takast á við það. Þegar kemur að erlendum fyrirtækjum þá vandast málið. Það eru allmörg dæmi um að þessi erlendu fyrirtæki eru að reyna að komast upp með að greiða þessum starfsmönnum sínum laun og önnur starfskjör sem eru miklu líkari því sem er í þeirra heimalöndum en hér, það er fullkomlega ólöglegt.

Það eru líka að koma upp mál þar sem við höfum gagnrýnt innlend fyrirtæki fyrir að viðurkenna ekki starfsreynslu og starfsréttindi erlendra verkamanna. Það hefur veruleg áhrif á laun þeirra,” segir Halldór.

Atvinnuleysi hefur minnkað gríðarlega meðal byggingamanna á Íslandi og aukin eftirspurn er eftir erlendu vinnuafli. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Halldór segir að síðustu mánuði hafi ASÍ og aðildarfélag þess verið að skanna markaðinn og reynt að átta sig á umfangi erlendra verkamanna sem verið er að brjóta á. „Það sem ég get sagt er að þetta er

bara of mikið. Við erum að reyna að átta okkur á því með hvaða hætti við getum upprætt þessa brotastarfsemi því að við viljum ekki að þetta festi rætur hér,” segir Halldór Grönvold.

2016 | Ársfundur Samáls

Grunnstoð í efnahagslífinu

Þann 18. maí heldur Samál ársfund sinn í Kaldalóni í Hörpu undir yfirskriftinni Grunnstoð í efnahagslífinu.

Fjallað verður um mikilvægi áliðnaðar fyrir efnahagslífið á Íslandi, nám í efnisverkfræði, afurðir úr áli og horfur á heimsvísu.

Samhliða ársfundinum verður sýning á afurðum Málmsteypunnar Hellu sem framleiðir vörur úr áli. Að fundi loknum verður boðið upp á kaffi og ilmandi pönnukökur beint af íslenskum álpönnum frá Málmsteypunni Hellu.

Fundarstjóri er Sólveig Bergmann.

Skráning er öllum opin og fer fram á vef Samáls, www.samal.is.

Dagskrá:

8:00 Morgunverður

8:30 Ársfundur

Ál er mikilvægara en nokkru sinni fyrr
Magnús Þór Ásmundsson, stjórnarformaður Samáls og forstjóri Fjarðaáls

Ávarp Ragnheiður Elín Árnadóttir iðnaðarráðherra

Energy Drives Aluminium into the Future
Kelly Driscoll, sérfræðingur frá greiningarfyrirtækinu CRU

Efnisverkfræði á Íslandi – horft til framtíðar
Guðrún Sævarsdóttir, forseti tækni- og verkfræðideildar HR

Breytingar á evrópskum orkumarkaði – áhrif þeirra á samkeppnishæfni Íslands
Gunnar Tryggvason, framkvæmdastjóri hjá KPMG

Carbonated Drinks Love Aluminium
Carlos Cruz, forstjóri Vífilfells

10:00 Kaffispjall að loknum fundi

samál
SAMTÖK ALFRAMLEIÐENDA

SVANBORG SIGMARSÓTTIR

Svanborg færir sig um set

Svanborg Sigmarsson hefur verið ráðin upplýsinga- og alþjóðafulltrúi hjá Ríkisendurskoðun. Hún tekur við starfinu þann 17. maí. Svaborg hefur verið upplýsingafulltrúi Umboðsmanns skuldara síðustu sex ár og hjá Varnarmálastofnun þar áður. Hún er með meistaraþróf í stjórnmálakennningum frá University of Essex og BA-próf í stjórnmálafræði frá Háskóla Íslands. – sg

BIRGIR JÓNSSON

Trommari Dimmu til Advania

Birgir Jónsson hefur verið ráðinn forstöðumaður mannaútslausna-sviðs Advania. Í starfinu mun hann leiða hóp 50 sérfræðinga sem sinna þróun, ráðgjöf, sölu og þjónustu á sviði mannaútslausna en um er að ræða stærstu einingu á Íslandi með þessa sérhæfingu. Birgir hefur að mestu starfað að verkefnum sem tengjast umbreytingum, endurskipulagningu og uppbyggingu, og er þeirrar skoðunar að mannaútsmálin séu lykllinn að góðum árangri í slíkri vinnu.

Birgir hefur víða komið við, en hann hefur gegnt stjórnunarstörfum hjá fyrirtækjum á borð við Íslandsbanka-FBA, Óssur, Iceland Express, Infopress Group, Odda og Wow air. Hann er auk þess mörgum kunnugur sem trommari Dimmu. – jhh

JONATHAN GERLACH

Reynslubolti til Bókunar

Jonathan Gerlach hefur verið ráðinn til ferðasöluvefjarins Bókunar. Jonathan er fæddur 1977 og er með Associate of Arts gráðu frá Collins College í Arizona og BA-gráðu í grafískri hönnun úr Listaháskóla Íslands. Jonathan er stofnandi og var einn af eigendum vefstofunnar Skapa-lóns sem hefur undanfarin ár verið leiðandi fyrirtæki í gerð veflausna á Íslandi. Þá situr hann einnig í stjórn Samtaka vefiðnaðarins. – jhh

Sér ekki eftir að hafa hætt við

Hrannar Pétursson var nýhættur við framboð til forseta Íslands þegar utanríkisráðherra óskaði eftir starfskröftum hans. Hrannar segist ekki hafa pólitískan bakgrunn en kynntist Lilju Alfreðsdóttur í fyrra starfi.

SVIPMYND

HRANNAR PÉTURSSON

„Ég fékk símtal frá Lilju sem var að leita sér að manni til að vinna með sér næstu misserin. Ég var laus, nýstíginn út í vorið frá framboðsvinnu sem tók breytingum eftir að nýir leikmenn stigu inn á völlinn,“ segir Hrannar Pétursson, spurður út í aðdragandann að því að hann gerðist aðstoðarmaður Lilju Alfreðsdóttur utanríkisráðherra. Hann segir að starfið hafi hljómað spennandi og skemmtilega og hann því ákveðið að slá til.

Hrannar hefur áður starfað í stjórnsýslunni og var starfsmaður í forsætisráðuneytinu fyrir tveimur árum, en þá starfaði hann fyrir ráðuneytisstjóra. Nú er hann aftur á móti pólitískur ráðgjafi ráðherra. Hrannar segist þó ekki hafa pólitískan bakgrunn. „Ég hef aldrei starfað í pólitík. Ég hins vegar þekki Lilju vel,“ segir Hrannar en þau störfuðu í forsætisráðuneytinu á sama tíma.

Hrannar hefur mikla reynslu úr atvinnulífinu. Að loknu háskólanámi í félagsfræði gerðist hann fréttamaður og margir muna eftir honum frá árunum á Ríkissjónvarpinu. Eftir það fór hann að vinna hjá álverinu í Straumsvík. Svo fór hann í vinnu til Vodafone. „Það var mjög gaman að koma út á vinnumarkaðinn úr háskóla. Það situr alltaf eftirminnilega í mér þegar ég var í fréttum,“ segir Hrannar og bætir við að það hafi verið skemmtilegur tími.

Hrannar bauð sig fram til að gegna embætti forseta Íslands en dró svo framboðið til baka eftir að Ólafur Ragnar Grímsson tilkynnti að hann gæfi kost á sér aftur. Hann segist þó ekki sjá eftir því að hafa dregið framboð sitt til baka, nú þegar Ólafur Ragnar hefur dregið sig í hlé. „Ég er nú vanur því að horfa fremur fram á við en að líta um öxl. En það er forvitnilegt að fylgjast með því sem er að gerast í þessum slag,“ segir Hrannar.

Hrannar var staddur í Boston á austurströnd Bandaríkjanna þegar Markaðurinn náði tali af honum. Þar var hann að skoða nýsköpunarmiðstöð MIT-háskólans. Þaðan fer hann með ráðherra til New York og svo til Washington. Hann segir að starfi sínu sem aðstoðarmaður ráðherra geti fylgt mikil ferðalög. „Ég er nú bara búinn að vera í tvo til þrjú daga og er enn blautur á bak við eyrað. En mér sýnist það geta fylgt þessu starfi, enda er eðli ráðherraembættisins þannig að því fylgja ferðalög.“ jonhakon@frettabladid.is

Hrannar fór í fréttamennsku eftir háskólanám, en svo í almannatengsl. Hann var staddur erlendis þegar Markaðurinn talaði við hann. MYND/SIGURJÓN RAGNAR

Atvinnulífið klofið í afstöðu til Evrópusambandsins

Meirihluti þeirra sem starfa í bresku atvinnulífi hyggst greiða atkvæði með áframhaldandi aðild Breta að Evrópusambandinu. Bilið á milli aðildarsinna og útgöngusinna minnkar þó samkvæmt nýrri könnun. Sú könnun var gerð á vegum Breska viðskiptaráðsins í apríl. Hún sýndi að 54 prósent af 2.200 félagsmönnum sögðust myndu greiða atkvæði með aðild. Í febrúar síðastliðnum sögðust aftur á móti 60 prósent myndu greiða atkvæði með áframhaldandi aðild. Hins vegar sögðust 37 prósent, í könnuninni í apríl, myndu greiða atkvæði með útgöngu en 30 prósent sögðu í febrúar að þeir myndu greiða atkvæði á þann veg.

Adam Marshall, starfandi framkvæmdastjóri Breska viðskiptaráðsins, segir að bilið sé sannarlega að minnka. „Jafnvel þótt stór meirihluti af þeim sem við töludum við hafi látið í ljós þá skoðun sína að

þeir vilji áframhaldandi aðild að Evrópusambandinu þá er bilið milli aðildarsinna og útgöngusinna að dragast verulega saman á síðustu vikum,“ segir hann.

Fulltrúar stærra fyrirtækja og þeirra sem eiga mikil viðskipti við Evrópumarkaði voru líklegri til að greiða atkvæði með áframhaldandi aðild. Fulltrúar minni fyrirtækja, með 10 starfsmenn eða færri og eru ekki í útlutningi, voru mun líklegri til þess að vilja ganga úr Evrópusambandinu.

Stærstur hluti svarenda taldi að þjóðaratkvæðagreiðslan, sem fram fer 23. júní, hefði enn sem komið er ekki haft nein áhrif á starfsemi fyrirtækja þeirra, eins og sölu, starfsmannahald eða fjárfestingu. Tæp 36 prósent töldu að ef Bretland yfirgæfi Evrópusambandið myndi það hafa neikvæð áhrif á vaxtaráætlanir fyrirtækisins, en 36,3 prósent töldu að það hefði engin áhrif. Tæp 16 prósent töldu svo að það myndi hafa jákvæð áhrif. – jhh

Boris Johnson, fyrrverandi borgarstjóri og einn helsti talsmaður útgöngu, mætir til málfundar á hjóli. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Ráðherra framtíðarmála?

Nýsköpun

Sævar Kristinsson ráðgjafi hjá KPMG
Karl Friðriksson framkvæmdastjóri við Nýsköpunarmiðstöð Íslands

Greinarhöfundar velta fyrir sér hvort í ríkisstjórn Íslands þurfi að starfa ráðherra framtíðarmála. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON

Starfsumhverfi okkar breytist stöðugt. Við lifum í heimi þar sem ákvarðanir stjórnvalda krefjast viðtæks skilnings á flóknum aðstæðum. Því hefur sú hugmynd orðið æ áleitnari víða um heim, hvort þjóðir þurfi að hafa sérstakan ráðherra um framtíðarmálefni. Var þessari hugmynd meðal annars velt upp á fundi Alþjóðaeftirspáráðsins (World Economic Forum) í Davos í janúar.

Sviar hafa haft ráðherra framtíðarmála um nokkurt skeið og er hlutverk hans að tryggja langtíma-hugsun stjórnvalda. Sömu sögu má segja um fjarlægari þjóðir eins og Sáði-Araba, Suður-Kóreumenn og fleiri.

Eitt af vandamálunum við nútíma stjórnmál er að þau snúast gjarnan um verkefni liðandi stundar og sjóndeildarhringurinn nær oftar en ekki nema út kjörtímabilið. Nauðsynleg langtímahugsun og skipulag ná þannig ekki föfestu. Finnisk stjórnvöld hafa tekið á þessu með því að láta útbúa framtíðarskýrslu á hverju kjörtímabili um þau meginviðfangsefni sem gætu mætt Finn-um á komandi 15-25 árum.

Eitt af vandamálunum við nútíma stjórnmál er að þau snúast gjarnan um verkefni liðandi stundar og sjóndeildarhringurinn nær oftar en ekki nema út kjörtímabilið.

Framtíðin er nær okkur en margir telja

Þættir sem í dag virðast fjarlægjar hugmyndir munu raungerast á komandi árum (og hafa jafnvel gert það víða erlendis). Gervigreind er nýtt á ótal sviðum, róbótar (vélmenni) munu vinna á heilbrigðisstofnunum og sjálfkeyrandi bílar eru handan við hornið. Stórvægilegar breytingar eru fram undan í heilsufarsmálum og öldrun þjóðarinnar. Bifreiðaeidsneyti er að þróast hratt frá hefðbundnu bensíni og olíu yfir

í aðra orkugjafa eins og rafmagn og metan og ekki má gleyma áhrifum loftslagsbreytinga sem víða eru byrjuð að koma fram.

Það kannast eflaust margir við þessi hugtök en hvað eru stjórnvöld, stofnanir og fyrirtæki að gera til að efla umræðu um viðbrögð við þeim? Það er nefnilega ekki nægjanlegt að kannast við þetta, heldur þarf að skilja hvernig þessi þróun geti orðið og ekki hvað sist að spyrja sig, hvernig munum við bregðast við breytingum, nýta tækifærin og bregðast við ógn og vá.

Þarf Ísland að hafa ráðherra framtíðarmála? Á tímum breytinga gagnast framtíðarfræðin vel þeim sem kunna að nýta þau. Það er mikilvægt að stjórnvöld og ekki hvað sist ráðherrar séu framtíðarþenkjandi – helst allir.

Besta leiðin til að spá í framtíðina er nefnilega að skapa hana.

Office 365

SharePoint, Delve, Skype for business, Exchange, Yammer, Office 2016, CRM, Power BI, OneDrive

ÞETTA ER OKKAR HEIMAVÖLLUR

Við sérhæfum okkur í uppsetningu og þjónustu við fyrirtæki sem vilja nýta sér kosti Office 365. Við erum svo sannarlega á heimavelli þar enda höfum við aðstoðað á annað hundrad fyrirtæki og sveitarfélög í vegferð þeirra í Office 365.

Microsoft Partner
Small and Midmarket Cloud Solutions

Traustur rekstur tölvukerfa / Örugghýsing gagna / Sérhannaðar hugbúnaðarlausnir

PREMIS

Hádegismóum 4 · 110 Reykjavík · 547 0000 · premis.is Við erum alltaf með lausnir

#harmageddon

FROSTI OG MÁNI

HARMAGEDDON

TRÚIÐ, HLUSTIÐ, HLÝÐIÐ
ALLA VIRKA DAGA 09:00 - 12:00

#X977

ÓMAR ÚLFUR

BESTA ROKKIÐ Á EINUM STAÐ
ALLA VIRKA DAGA 12:00 - 16:00

#akraborgin

HJÖRTUR HJARTAR

AKRABORGIN

ROKK OG SPORT
ALLA VIRKA DAGA 16:00 - 18:00

SIÓNVARP X977JS X977APPID ÚTVARP

X

97.7

Viðskipti

Jóhannes Ingi
Kolbeinsson
framkvæmda-
stjóri KORTA

Óheiðarleikinn verðlaunaður

Það hefur oft verið sorglegt að lesa íslenskar viðskiptafréttir síðustu árin. Hneykslismál koma reglulega upp þar sem í ljós kemur að stjórnendur og eigendur maka krókinn á kostnað annarra – viðskiptavina, smærri hluthafa eða jafnvel allra skattborgara. Málin fara hátt til að byrja með og stóru orðin eru ekki spöruð.

En svo fellur umræðan niður og þá er komið að því sorglegasta. Hinir brotlegu anda léttar, ekki bara af því að umræðan hefur beinst annað heldur líka af því að þeir sjá að svikin hafa lítil eða engin áhrif haft á afkomuna. Viðskiptavinir – almennigur eða önnur fyrirtæki – fylgja ekki orðum eftir með gjörðum og hinir brotlegu geta haldið áfram starfsemi sinni eins og ekkert hafi í skorist. Sárast sviður þetta hjá stjórnendum þeirra fyrirtækja sem fara eftir lögum og reglum því þeir sjá ekki betur en þeim sé refsað fyrir að stunda heiðarlega viðskiptahætti.

„Góðkunningjar lögreglunnar“

Þetta hefur að mínu mati skapað mjög óeðlilegt umhverfi víða í íslensku atvinnulífi. Stjórnendur og eigendur fyrirtækja sjá að ávinningurinn af glæpsamlegu athæfi er mun meiri en skaðinn og því er einfaldlega tekin ákvörðun um að starfa með slíkum hætti. Þannig finnast fjölmörg dæmi um „góðkunningja lögreglunnar“ meðal stærstu fyrirtækjanna í íslensku viðskiptalífi.

●● Við verðlaunum óheiðarlegt framferði fyrirtækja allt of oft með áframhaldandi viðskiptum og þá breytist ekkert. Ef við erum í alvöru ósátt við sviksemi og óeðlilega starfshætti verðum við að sýna að slík hegðun hefur afleiðingar.

Sjáum t.d. hvernig tryggingafyrirtækin voru á sínum tíma mjólkuð af eigendum sínum og nú er sagan farin að endurtaka sig með svimandi háum arðgreiðslum. Annað dæmi er greiðslukortamarkaðurinn þar sem ég starfa þar sem hin fyrirtækin á markaðnum hafa slegið hvert metið á fætur öðru í sektum vegna samkeppnislagabrota. Háttsemi stærsta fjarskiptafyrirtækis landsins kemur reglulega inn á borð Samkeppniseftirlitsins, olíufyrirtækin eru enn einu sinni til skoðunar og bankastjóri Arion banka hefur röð samkeppnislagabrota á ferilskránni. Svo mætti lengi telja.

Við höfum valdið

Eigum við neytendur kannski bara skilið að láta hlunnfara okkur síendurtekið? Við verðlaunum óheiðarlegt framferði fyrirtækja allt of oft með áframhaldandi viðskiptum og þá breytist ekkert. Ef við erum í alvöru ósátt við sviksemi og óeðlilega starfshætti verðum við að sýna að slík hegðun hefur afleiðingar. Hættum að skipta við óheiðarleg fyrirtæki, færum viðskiptin annað og þá fyrst fara eigendur og stjórnendur að sjá að það borgi sig að starfa heiðarlega. Það skiptir máli við hverja viðskiptum.

Hægasti vöxtur frá 2009

Neysluverðsvísitalan í Kína var 2,3 prósentum hærrí í apríl en í sama mánuði í fyrra. Samkvæmt opinberum tölum þar í landi jókst hagvöxtur um 6,7 prósent á fyrsta fjórðungi ársins. Það er hægasti vöxtur frá 2009. Grænmetissalar taka tíðindunum með ró. FRÉTTABLAÐID/EPA

Leggjum AGS niður

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (AGS) var stofnaður 1944. Það sem fólk nú til dags gerir sér oft ekki grein fyrir er að AGS var settur á stofn sem hluti af svokölluðu Bretton Woods-kerfi, sem var í eðli sínu alþjóðlegt fastgengiskerfi og tilgangur AGS var að hafa eftirlit með og styðja starfrækslu þessa fastgengiskerfis.

Í raun hafði AGS þann tilgang að styðja lönd sem lentu í viðskiptahalla til að tryggja að þau þyrftu ekki að víkja frá fastgengisstefnu sinni.

Hins vegar hrundi þetta kerfi 15. ágúst 1971 þegar forseti Bandaríkjanna, Richard Nixon, lokaði hinum svokallaða „gullglugga“ og leyfði í raun dollarnum að fljóta.

Þótt síðan séu liðin 45 ár er AGS enn til, þrátt fyrir að það alþjóðlega gjaldeyrisfyrirkomulag sem hann var stofnsettur til að styðja sé ekki lengur til staðar. Á þessu tímabili hefur AGS og næstum þrjú þúsund starfsmenn hans verið uppteknir af að endurhugsa hlutverk AGS og sjóðurinn heldur áfram að lána aðildarríkjum víða um heim.

Fljótandi gengi er betra en AGS-lán

Síðan Bretton Woods-kerfið hrundi 1971 hefur þróunin í heiminum smám saman verið frá fastgengi til fljótandi gengis. Afleiðingin er að í sífellt fleiri löndum er tekið á ójafnvægi í viðskiptajöfnuði með gengistilfærslum frekar en með utanaðkomandi lántökum frá til dæmis AGS.

Þetta þýðir að grunnurinn sem AGS byggðist á er ekki lengur til og því er eðlilegt að spyrja af hverju

●● Síðan Bretton Woods-kerfið hrundi 1971 hefur þróunin í heiminum smám saman verið frá fastgengi til fljótandi gengis. Afleiðingin er að í sífellt fleiri löndum er tekið á ójafnvægi í viðskiptajöfnuði með gengistilfærslum frekar en með utanaðkomandi lántökum.

AGS sé enn til. Í raun er Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn úreltur.

AGS er uppspretta meiri háttar siðavanda

En AGS er ekki bara úreltur. AGS stofnar einnig að mörgu leyti fjármálastöðugleika heimsins í hættu.

Ástæðan fyrir því er að þar sem AGS er tilbúinn að lána ríkisstjórnunum – þegar markaðirnir vilja það ekki við sömu skilyrði – þá er AGS í raun að bjarga ríkjum OG fjár-

festum sem hafa lánað þessum ríkisstjórnunum.

Það er athyglisverð staðreynd að í kjölfar heimskreppunnar 2008 stóðu einmitt þessar ríkisstjórnir ekki í skilum og lykilástæðan fyrir því var að ef Evrópusambandið bjargaði þeim ekki þá gerði AGS það.

Annars vegar geta lán AGS dregið úr hættunni á alþjóðlegum fjárhagserfiðleikum þegar kreppa riður yfir, en þau er einnig lykilkjálftur í því að hvetja fjárfesta til að taka meiri áhættu og lána óhæfum ríkisstjórnunum. Með öðrum orðum valda lán AGS því sem hagfræðingar kalla siðavanda og auka þannig líkurnar á kreppum. Að því leyti kemur AGS ekki með lækningu við sjúkdómi – hann er frekar orsök sjúkdómsins.

Leggjum AGS niður

Svo AGS er ekki bara úreltur nú á tímum – hann beinlínis skaðar fjármálastöðugleika í heiminum og það er kominn tími til að leggja hann niður. Það hefði átt að gerast fyrir 45 árum, svo við ættum ekki að biða lengur.

Lítill framþróun í mannauðsmálum á Íslandi frá 2012

Hin hliðin

Ingunn Björk
Vilhjálmstöttir,
einn af eigendum
Attentus og
stjórnendaráðgjafi.

Í nóvember 2015 gaf Rannsóknarmiðstöðin í mannauðsstjórnun við Háskólann í Reykjavík út skýrslu með niðurstöðum Cranet-rannsóknarinnar 2015. Rannsóknin byggir á svörum 119 stærstu vinnuveitenda á Íslandi og er hluti af alþjóðlegu samstarfi 40 landa um

samanburðarrannsóknir á sviði mannauðsstjórnunar – Cranfield Network on International Human Resource Management. Í skýrslunni er greint frá stöðu og þróun mannauðsstjórnunar á Íslandi.

Niðurstöður rannsóknarinnar sýna að lítill framþróun hefur orðið frá árinu 2012 í íslensku mannauðsstjórnun. Nokkur munur er á stöðu fyrirtækja eftir atvinnugreinum og standa frumvinnslugreinir og opinberar stofnanir sig lakast en þjónustufyrirtæki best. Ekki má sjá skýr tengsl milli stærðar fyrirtækja og árangurs fyrirtækja í mannauðsmálum, nema hvað að meðalstór og

stór fyrirtæki eru líklegri til að hafa náð meiri árangri.

Hjálpar núverandi mannauðsstefna og mannauðstól ykkur að ná árangri? Það verður áhugavert að fylgjast með þróun mannauðsmála á næstu árum. Íslensk fyrirtæki eru mislangt á veg komin í mannauðsmálum. Góð leið fyrir stjórnendur er að meta núverandi stöðu mannauðsmála og setja sér markmið til næstu ára. Ef mannauðsstjórnun á að skila árangri í rekstri þarf ábyrgðarmaður mannauðsmála að vera þátttakandi í stefnumörkun og viðskiptatengdum ákvörðunum. Grunnurinn

verður að vera til staðar, vinnuferlin skýr, fagleg stjórnun, skýr verka-skipting milli mannauðsdeilda og stjórnenda. Það er mikill misskilningur að mannauðsferlar missi að vera eign mannauðsdeilda. Fagleg mannauðsstjórnun næst ekki fyrr en stjórnendur fara að tileinka sér verkfæri og vinnubrögð mannauðsstjórnunar og gera þau að sínum. Þjálfun stjórnenda og góð samvinna þeirra og mannauðsdeilda eru lykilatriði í góðum árangri. Þá getum við byrjað að tala um fram-sækna mannauðsstjórnun. Það er því til mikils að vinna fyrir íslensk fyrirtæki.

Innskotsborð - verð 57.000
Tilboð 48.000
Stærð 60 x 45 sm - h. 60 sm

Golda hliðarborð - verð 117.000
Tilboð 98.000
Stærð 120 x 40 sm - h. 80 sm

Sjónvarpsskápur - verð 172.000
Tilboð 137.000
Stærð 180 x 50 sm - h. 60 sm

Blaðgrindarborð - verð 43.000
Tilboð 35.000
Stærð 58 x 40 sm - h. 65 sm

Chippendale stofuskápur - verð 379.000
Tilboð 298.000
Stærð 180 x 64 sm - h. 225 sm

Viceroy hægindasófi verð 329.000
Ekta leður - Tilboð 279.000
Stærð 222 x 95 sm h. 105 sm

Vanessa hliðarborð verð 67.000
Tilboð 56.000
Stærð 120 x 40 sm - h. 80 sm

Novel tungusófi - verð 242.000
Áklæði - Tilboð 159.000
Stærð 297 x 185 sm h. 88 sm

Viceroy hægindastóll verð 165.000
Ekta leður - Tilboð 139.000
Stærð 95 x 95 sm h. 105 sm

Calais 3 + 2 - verð 230.000
Áklæði - Tilboð 186.000
3 sæta 222 sm, 2 sæta 168 sm x 97 sm h. 86 sm

Bronson rafdrifinn hægindastóll - verð 199.000
Ekta leður - Tilboð 159.000
Stærð 98 x 100 sm h. 105 sm

Coltrain sófasett - verð 547.000
Ekta leður - Tilboð 437.000
Sófi 230 - stóll 104 x 100 sm h. 95 sm

Carrera hægindastóll - verð 139.000
Ekta leður - Tilboð 109.000
Stærð 82 x 96 sm h. 109 sm

Rubelli hægindastóll - verð 134.000
Ekta leður - Tilboð 99.000
Stærð 82 x 90 sm h. 105 sm

Rubelli hægindastóll - verð 89.000
Áklæði - Tilboð 69.000
Stærð 82 x 90 sm h. 105 sm

Rafael hægindastóll - verð 134.000
Ekta leður - Tilboð 109.000
Stærð 81,5 x 91 sm h. 109,5 sm

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Hvað ræður för?

Panama-skjölín hafa nú verið gerð opinber í allri sinni dýrd og því á allra færi að nálgast skjölín og grúska eftir þörfum eða áhuga. Ljóst er að fjöldinn allur af Íslendingum kemur fram í skjölunum, en samkvæmt einum fjölmiðlinum er að finna nöfn 170 Íslendinga hið minnsta.

Nú þegar mesta fárviðrinu virðist hafa slotað er áhugavert að velta því fyrir sér hvað réði því hverjir voru teknir fyrir og í hvaða röð. Óumflýjanlega var það svo að þeir sem fyrstir voru í röðinni fengu mesta umfjöllun á meðan þeir sem komu síðar hafa nokkurn veginn flogið undir radarinn. Þetta var fyrirsjáanlegt enda í samræmi við íslenska umræðuhefð, sem vanalega hefst á miklum upphrópunum en verður fljótlega að hvisli og gleymist að endingu. Þetta gerir það því miður að verkum að fá mál eru raunverulega leidd til lykta í umræðunni.

Í skjölunum er að finna menn sem fyrirferðarmiklir hafa verið í viðskiptalífnum, t.d. forstjóra stærsta fjarskiptafyrirtækis landsins, en einnig tónlistarmenn, stjórnmalámennt og útgerðarmenn. Fæst hefur þetta fólk ratað í fjölmiðla með miklum trumbuslætti. Undantekning frá því hefur þó verið gerð hvað varðar stjórnmalámenntina, sem hlýtur að teljast skiljanlegt.

Ekki er gott að átta sig á því hvað hefur ráðið hverjir aðrir hafa verið teknir fyrir og hverjum hlíft.

Spurning er hvort ekki sé eðlilegt að beina sjónum sérstaklega að útgerðinni, sem höndlar jú með auðlindir þjóðarinnar og sækir auð sinn þangað. Það hlýtur að vera siðferðislegur munur á því að færa fjármuni, sem sóttir eru í sameiginlegar auðlindir þjóðarinnar, úr landi, og að sýsla með fjármuni sem aflað er með öðrum og almennari hætti eða hreinlega aflað annars staðar í heiminum, eins og raunin virðist vera í mörgum tilvikum. Það virðist þó ekki hafa ratað ofarlega á forgangslista blaðamannanna.

Eðlilegast hefði verið að gera upplýsingarnar allar opinberar á sama tíma og umfjöllunin hófst. Fjölmiðlarnir sem í hlut áttu tóku sér hins vegar það vald að henda sumum fyrir ljónin, en hlífa öðrum. Þar er ábyrgð ríkisfjölmiðilsins stærst og mest.

Áhugavert væri ef þeir gætu upplýst um hvað réði för.

551

MILLJARÐS VELTA

var í virðisaukaskattskyldri starfsemi í janúar og febrúar. Það er 5% aukning miðað við sama tímabil árið áður. Á síðustu 12 mánuðum er aukningin 9%. Hluti af ástæðu aukningarinnar er sú að um síðustu áramót tóku gildi breytingar á lögum um virðisaukaskatt og eru fleiri atvinnugreinar virðisaukaskattskyldar en áður.

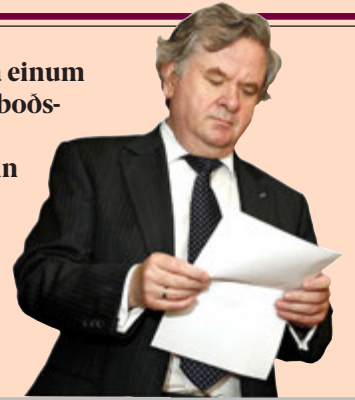
735

MILLJARÐAR KRÓNA

var heildargjaldeyrisforði Seðlabanka Íslands í lok mars síðastliðins. Hreinn gjaldeyrisforði, það er sá hluti forðans sem fjármagnaður er innanlands, nemur 396 milljörðum króna. Svigrúm Seðlabankans til gjaldeyrisvaraforðasöfnunar hefur aukist verulega að undanfögnu og telur Greiningardeild Arion að það svigrúm verði áfram.

Ég tel að það mætti hafa einum fleiri rétti á forsetaframboðsmatseðlinum og ég gæti kannski passað þar inn í. Bæði reynsla mín og þekking, sem er nokkur, gæti fallið vel að þessu starfi.

David Oddsson forsetaframbjóðandi

**TILBOÐ
Á CONVOTHERM
OFNUM Í MAÍ**

Viktor Örn Andrésson
Keppandi í Bocuse d'Or

VIKTOR OG CONVOTHERM ÆTLA AÐ VINNA SAMAN Á BOCUSE D'OR Í LYON

AF ÞVÍ TILBOÐUM VIÐ ALLA CONVOTHERM OFNA Á TILBOÐSVERÐI Í MAÍ

Bocuse d'Or er ein virtasta matreiðslukeppni sem haldin er í heiminum og hefur verið haldin síðan 1987. Í keppnina komast færri þjóðir að en vilja.

Fastus er stoltur styrktaraðili Bocuse d'Or á Íslandi.

Keppendur Bocuse d'Or hafa aðstöðu í sýningar- og æfingaeldhúsi Fastus, Síðumúla 16.

FASTUS Veit á vandaða lausn

Verið velkomin í verslun okkar að Síðumúla 16
Opið mán - fös 8:30 - 17:00

Síðumúli 16 • 108 Reykjavík • Sími 580 3900 • www.fastus.is